

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра інформаційних технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Міжнародного гуманітарного

університету, д.ю.н., професор

Костянтин ГРОМОВЕНКО

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Галузь знань	<u>12 Інформаційні технології</u>
Спеціальність	<u>122 Комп'ютерні науки</u>
Назва освітньої програми	<u>Комп'ютерні науки</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>

Одеса – 2025 рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційних технологій.

Протокол № 1 від 28 08 2025 року.

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
професор кафедри інформаційних технологій, д.е.н, доцент Жигулін Олександр Андрійович	+380504737655	zhigulin998@ gmail.com

Завідувачка кафедри інформаційних технологій к.т.н., доцент

Тетяна ГРИГОР'ЄВА

Гарант освітньої програми
к.т.н., доцент

Ірина СОЛОВСЬКА

Узгоджено

Начальник навчального відділу

Лілія САЄНКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів – 3, загальна кількість годин – 90	Галузь – 12 Інформаційні технології Спеціальність – 122 Комп'ютерні науки	Денна форма	Заочна форма
		обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		2	
Мова навчання – українська	Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)	Семестр:	
		4	
		Лекційні заняття:	
		14	4
		Практичні заняття:	
		26	8
		Лабораторні роботи	
		0	0
		Самостійна робота	
		50	78
		Вид контролю:	
		залік	

Безпека життєдіяльності (БЖД) – це наука та практика вивчення небезпек і шкідливостей та розробки методів захисту людини і довкілля від них у будь-яких умовах (повсякденне життя, надзвичайні ситуації).

МЕТА ДИСЦИПЛІНИ. Мета навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» як навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів освіти з теоретико-методологічними засадами забезпечення безпеки у повсякденному житті й на виробництві в період криз та інформатизації суспільства, що передбачає дотримання вимог нормативних документів, впровадження активної системи управління безпекою життєдіяльності для сталого розвитку людини та підприємства.

ПРЕРЕКВІЗИТИ. Передумовами для вивчення дисципліни є дисципліни бакалаврської підготовки «Фізика» та «Вступ до спеціальності».

ПОСТРЕКВІЗИТИ. Даний курс формує підґрунтя для безпечної діяльності здобувачів на підприємствах в рамках освітніх компонент «Навчальна практика», «Технологічна практика», «Виробнича практика» та «Переддипломна практика». Крім того питання безпеки життєдіяльності можуть бути висвітлені в кваліфікаційній роботі.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі реалізації програми дисципліни «Безпека життєдіяльності» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі комп'ютерних наук або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів

інформаційних технологій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК13. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК3. Здатність до логічного мислення, побудови логічних висновків, використання формальних мов і моделей алгоритмічних обчислень, проектування, розроблення й аналізу алгоритмів, оцінювання їх ефективності та складності, розв'язності та нерозв'язності алгоритмічних проблем для адекватного моделювання предметних областей і створення програмних та інформаційних систем.

СК6. Здатність до системного мислення, застосування методології системного аналізу для дослідження складних проблем різної природи, методів формалізації та розв'язування системних задач, що мають суперечливі цілі, невизначеності та ризики.

СК10. Здатність застосовувати методології, технології та інструментальні засоби для управління процесами життєвого циклу інформаційних і програмних систем, продуктів і сервісів інформаційних технологій відповідно до вимог замовника.

СК15. Здатність до аналізу та функціонального моделювання бізнес-процесів, побудови та практичного застосування функціональних моделей організаційно-економічних і виробничо-технічних систем, методів оцінювання ризиків їх проектування.

Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності» забезпечує досягнення програмних результатів навчання, передбачених освітньою програмою:

ПР1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук.

ПР11. Володіти навичками управління життєвим циклом програмного забезпечення, продуктів і сервісів інформаційних технологій відповідно до вимог і обмежень замовника, вміння розробляти проектну документацію (техніко-економічне обґрунтування, технічне завдання, бізнес-план, угоду, договір, контракт).

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- сутність та принципи безпеки життєдіяльності та охорони праці;
- законодавчо-правові вимоги у сфері охорони праці й безпеки життєдіяльності в Україні;
- основні види небезпек (фізичні, хімічні, біологічні, психофізіологічні) та методи захисту;
- принципи організації безпечного робочого місця та вимоги до нього;
- система управління охороною праці й безпекою життєдіяльності.

Уміння:

- виявляти та аналізувати небезпечні фактори в робочому середовищі та побуті;
- застосовувати засоби колективного та індивідуального захисту;
- надавати домедичну допомогу при нещасних випадках;
- дотримуватися правил пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях;
- діяти оперативно, відповідально й свідомо згідно етичних норм.

Навички:

- ідентифікація небезпек;
- оцінка ризиків;
- використання нормативів з охорони праці та безпеки життєдіяльності для прийняття управлінських рішень;
- організовувати й брати участь в евакуації з приміщень;
- розробляти й проводити інструктажі, навчання, розслідування нещасних випадків та аварій.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Нормативні акти, травматизм, розслідування нещасних випадків й аварій, правовий супровід. Закони, кодекси, правила, порядки, інструкції з охорони праці, безпеки життєдіяльності. Сучасний стан охорони праці й безпеки життєдіяльності в Україні та за кордоном. Суб'єкти і об'єкти безпеки праці й життєдіяльності. Основні терміни та визначення в галузі безпеки. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників. Конституційні засади охорони праці й безпеки життєдіяльності в Україні. Законодавство України про охорону праці. Закон України «Про охорону праці». Правила охорони праці при роботі з відеотерміналами. Система державного управління охороною праці й безпекою життєдіяльності в Україні. Компетенція та повноваження органів державного управління безпекою праці й життєдіяльності. Органи державного нагляду за охороною праці.

Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру в Україні. Інциденти та невідповідності. Мета та профілактика нещасних випадків, професійних захворювань і отруєнь на підприємстві. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань на виробництві. Розподіл травм за ступенем тяжкості. Основні заходи по запобіганню травматизму. Розслідування нещасних випадків, професійних захворювань й аварій на підприємстві. Комісія з розслідування. Відповідальність посадових осіб щодо порушення законодавства про охорону праці. Нормативні акти з охорони праці у галузях економіки України.

Травматизм та професійні захворювання в IT-галузі.

Безпека життєдіяльності в проектній документації (техніко-економічне обґрунтування, технічне завдання, бізнес-план, угоду, договір, контракт).

Тема 2. Мікроклімат, шум і вібрація

Мікроклімат на виробництві. Небезпеки перегрівання та переохолодження. Параметри мікроклімату. Прилади вимірювання параметрів мікроклімату. Нормування параметрів мікроклімату. Терморегуляція організму. Засоби нормалізації параметрів мікроклімату. Шум та вібрація. Небезпеки захворювань органів слуху та опорно-рухомого апарату людини. Вплив шуму та вібрації на організм людини. Вимірювач шуму та вібрації. Засоби нормалізації параметрів мікроклімату. Джерела шуму та вібрації. Вплив шуму та вібрації на людину. Нормування шуму та вібрації. Методи захисту від шуму та вібрації. Вимоги до оновлення інформації й підсилення ступеня сприйняття через використання штучного інтелекту, методів доповненої й уявної реальності. Мікроклімат, шум і вібрація в ІТ-галузі.

Тема 3. Освітлення, випромінювання, пил й якість повітря на підприємстві

Освітлення виробничих приміщень. Небезпеки захворювань органів зору. Світлотехнічні поняття (кількісні та якісні). Види освітлення. Світло в природі. Розрахунок освітлення на виробництві. Нормування. Засоби нормалізації параметрів освітлення виробничих приміщень.

Випромінювання. Небезпеки іонізуючих та неіонізуючих випромінювань. Електричне випромінювання («фобії»). Електромагнітне випромінювання. Випромінювання видимого діапазону. Радіочастотне випромінювання. Інфрачервоне та ультрафіолетове випромінювання. Рентгенівське та радіоактивні види випромінювань. Пил й якість повітря. Небезпеки захворювань органів дихання. Пил в аграрній сфері. Види пневмоконіозів. Отруйні гази. Класифікація. Вплив на людину. Порядок дій у разі загрози отруєння. Вимоги до оновлення інформації й підсилення ступеня сприйняття через використання штучного інтелекту, методів доповненої й уявної реальності. Освітлення, випромінювання, пил й якість повітря в ІТ-галузі.

Тема 4. Електробезпека та пожежна безпека

Електробезпека. Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом. Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом. Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до металевих елементів електроустановок (зазвичай які не знаходяться під напругою), що опинилися під напругою. Напруга кроку та дотику. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисті засоби і заходи в аграрній сфері. Вимоги до оновлення інформації й підсилення ступеня сприйняття через використання штучного інтелекту, методів доповненої й уявної реальності. Електробезпека в ІТ-галузі.

Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах. Показники вибухо-пожежо-небезпечних властивостей матеріалів і речовин. Категорії приміщень за вибухо-пожежо-небезпечністю. Класифікація вибухо-небезпечних та пожежо-небезпечних приміщень і зон. Основні засоби і заходи забезпечення пожежної безпеки виробничого об'єкту. Пожежна сигналізація. Засоби пожежогасіння. Основні причини пожеж. Завдання пожежної охорони. Організація пожежної охорони та відповідальність за її стан. Фізико-хімічні процеси при горінні. Фази горіння. Категорія приміщень за вибухо-пожежо-небезпечністю. Класи вибухонебезпечних і пожежо-небезпечних приміщень. Методи запобігання формування горючого середовища. Методи запобігання виникненню джерела підпалювання. Система пожежного захисту як комплекс методів, заходів та засобів, спрямованих на обмеження та локалізацію пожеж, виявлення пожеж, створення умов для ліквідації пожеж, захист людей і матеріальних цінностей. Попередження розвитку пожеж. Способи і засоби гасіння пожеж в аграрній сфері. Вогнегасники, стаціонарні засоби гасіння пожеж. Устаткування пінного, газового та порошкового пожежогасіння. Обов'язки державних органів, керівників підприємств, установ, організацій щодо забезпечення пожежної безпеки в Україні. Вимоги до оновлення інформації й підсилення ступеня сприйняття через використання штучного інтелекту, методів доповненої й уявної реальності. Пожежна безпека в ІТ-галузі.

Тема 5. Управління ризиками та безпекою в життєвому циклі програмного забезпечення, основи здорового способу життя

Система управління безпекою праці та життєдіяльності. Активні й пасивні системи управління безпекою праці й життєдіяльності. Ризик-орієнтоване управління безпекою праці та життєдіяльності. Управління ризиками в життєвому циклі програмного забезпечення.

Здоровий спосіб життя. Здоровий розпорядок дня. Фізична культура, методика регулярного виконання фізичних вправ здобувачів освіти. Здорове харчування. Шкідливі звички. Табакокуріння. Алкоголізм. Наркоманія, Ігromанія. Способи позбутися шкідливих звичок. Роль підтримки стану здоров'я й захисту від небезпечних факторів у виконанні людиною власної життєвої місії. Код типу особистості. Небезпека травм і захворювань на підприємствах, що орієнтовані на різні стратегії розвитку.

Вимоги до оновлення інформації й підсилення ступеня сприйняття через використання штучного інтелекту, методів доповненої й уявної реальності. Здоровий спосіб життя й система управління безпекою праці й життєдіяльності в ІТ-галузі.

Тема 6. Природні, техногенні та соціально-політичні надзвичайні ситуації, цивільний захист і домедична допомога. Безпека особистості як основа етичної поведінки та громадянської відповідальності в умовах сталого розвитку України. Безпека під час військових дій.

Бурі, урагани, смерчі. Аномально висока температура повітря. Підтоплення. Цунамі. Снігові лавини. Землетруси. Селі. Природні пожежі. Зараження вірусними інфекціями. Зараження від укусу змії. Загроза енцефаліту від укусів комах. Виверження вулканів т. ін. Ураження організму людини. Дії під час надзвичайної ситуації. Нормативні документи. Цивільний захист.

Аварії и катастрофи. Найбільші катастрофічні явища. Отруєння газами. Радіоактивне ураження. Ризик орієнтований менеджмент безпеки життєдіяльності. Ураження організму людини. Дії під час надзвичайної ситуації. Нормативні документи. Плані евакуації під час техногенної надзвичайної ситуації. Дії Державної служби з надзвичайних ситуацій. Цивільний захист.

Соціально-політичні надзвичайні ситуації.

Системи органів людини. Допомога при відкритих та закритих пошкодженнях органів людини. Кровотеча. Допомога при кровотечі. Долікарська реанімація. Допомога при дорожньо-транспортних пригодах. Утоплення. Отруєння. Укуси змії та комах. Реанімація. Відновлення дихання. Відновлення роботи серця. Допомога при ураженні електричним струмом. Вимоги до оновлення інформації й підсилення ступеня сприйняття через використання штучного інтелекту, методів доповненої й уявної реальності.

Безпека особистості як основа етичної поведінки та громадянської відповідальності в умовах сталого розвитку України. Безпека під час військових дій.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		Лекції	Практ	Сам. роб.		Лекції	Практ	Сам. роб.
Тема 1. Нормативні акти, травматизм, розслідування нещасних випадків й аварій. Правий супровід. Безпека життєдіяльності в проектній документації (техніко-економічне обґрунтування, технічне завдання, бізнес-план, угоду, договір, контракт).	20	2	4	14	20	2		18
Тема 2. Мікроклімат, шум і вібрація	10	2	4	4	10		2	8
Тема 3. Освітлення, випромінювання, пил й якість повітря на підприємстві	20	2	4	14	20		2	18
Тема 4. Електробезпека та пожежна безпека	10	2	4	4	10		2	8
Тема 5. Управління ризиками та безпекою в життєвому циклі програмного забезпечення	10	2	4	4	10		2	8
Тема 6. Природні, техногенні та соціально-політичні надзвичайні ситуації й домедична допомога. Безпека особистості як основа етичної поведінки та громадянської відповідальності в умовах сталого розвитку України. Безпека під час військових дій.	20	4	6	10	20	2		18
Усього годин	90	14	26	50	90	4	8	78
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЗАЛІК								

5. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Назва теми	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
Тема 1. Нормативні акти, травматизм, розслідування нещасних випадків й аварій, правовий супровід 1. Закони, кодекси, правила, порядки, інструкції з охорони праці, безпеки життєдіяльності, що діють на підприємствах ІТ-галузі. 2. Сучасний стан охорони праці й безпеки життєдіяльності в Україні та за кордоном. 3. Основні терміни та визначення в галузі безпеки. 4. Класифікація шкідливих та небезпечних виробничих чинників. 5. Закон України «Про охорону праці». 6. Правила охорони праці при роботі з відеотерміналами.. 7. Розслідування нещасних випадків, професійних захворювань й аварій на підприємстві.	4	

8. Відповідальність посадових осіб щодо порушення законодавства про охорону праці		
Тема 2. Мікроклімат, шум і вібрація 1. Мікрокліматичні умови праці 2. Навички з вимірювання температури, відносної вологості й швидкості руху повітря. Вивчення норм з мікроклімату й навички щодо розробки заходів нормалізації параметрів мікроклімату 3. Вимірювання шуму та вібрації 4. Структура норм з мікроклімату, шуму та вібрації	4	2
Тема 3. Освітлення, випромінювання, пил й якість повітря на підприємстві 1. Освітлення робочих місць. 2. Відпрацювання навичок вимірювання освітлення робочих місць. 3. Робота з люксометром. 4. Проєктування системи освітлення на виробництві. 5. Особливості урахування фону й контрасту при організації освітлення виробничого приміщення або місця виробництва продукції. 6. Структура норм з освітлення, пилу й якості повітря	4	2
Тема 4. Електробезпека й пожежна безпека 1. Навички роботи з вольтметрами, амперметрами й омметрами. 2. Розрахунок сили струму, який вражає людину на виробництві. 3. Технічні й організаційні засоби захисту від ураження електричним струмом. 4. Захисне заземлення, захисне відключення обладнання від електромережі. 5. Шагова напруга. 6. Домедична допомога 7. Навички розрахунку часу евакуації людей при пожежі. 8. Робота з засобами гасіння пожежі. 9. Проєкт розміщення засобів гасіння пожежі	4	2
Тема 5. Управління ризиками та безпекою в життєвому циклі програмного забезпечення, основи здорового способу життя 1. Формування активної, ризико-орієнтованої системи управління безпекою праці та життєдіяльності 2. Алгоритм позбавлення шкідливих звичок	4	2
Тема 6. Природні, техногенні та соціально-політичні надзвичайні ситуації й домедична допомога. Безпека особистості як основа етичної поведінки та громадянської відповідальності в умовах сталого розвитку України. Безпека під час військових дій 1. Навички надання людині домедичної допомоги у побуті під час надзвичайних ситуацій 2. Навички надання людині домедичної допомоги на підприємстві	6	
Загалом	26	8

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів відносяться наступні види діяльності:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Нормативні акти, травматизм, розслідування нещасних випадків й аварій, правовий супровід Опрацювання законодавчих та галузевих нормативів у випадку роботи з відео терміналами. Права та обов'язки громадянина. Безпека життєдіяльності в проектній документації (техніко-економічне обґрунтування, технічне завдання, бізнес-план, угоду, договір, контракт).	14	18
2	Тема 2. Мікроклімат, шум і вібрація Провести проектування умов праці з відео терміналами на підприємстві та у побуті	4	8
3	Тема 3. Освітлення, випромінювання, пил й якість повітря на підприємстві Вивчити нормування умов праці з матеріалами, які світяться	14	18
4	Тема 4. Електробезпека та пожежна безпека Побудувати проєкт захисту людини від ураження електричним струмом на підприємстві та у побуті. Розробити алгоритм дій з пожежної безпеки в умовах надзвичайної ситуації	4	8
5	Тема 5. Управління ризиками та безпекою в життєвому циклі програмного забезпечення, основи здорового способу життя Розробка безпечних комп'ютерних систем в умовах обмежень замовника Розробити проєкт та впроваджувати активну систему управління безпекою життєдіяльності для збереження стану фізичного здоров'я здобувачів освіти: Оволодіння методикою та регулярна участь у поза аудиторних заняттях та змаганнях з фізичної культури (футбол, баскетбол, теніс, плавання т. ін.), вправи з укріплення фізичного стану здобувачів освіти, очні вправи, вправи з помірним фізичним навантаженням щодо евакуації людей із будівель, автомобілів, надання домедичної допомоги	4	8
6	Тема 6. Природні, техногенні та соціально-політичні надзвичайні ситуації й домедична допомога. Безпека особистості як основа етичної поведінки та громадянської відповідальності в умовах сталого розвитку України. Безпека під час військових дій. Небезпечні й шкідливі фактори впливу на людину під час природних, техногенних та соціально-політичних надзвичайних ситуацій. Форми рухової активності для активного відпочинку. Безпека під час військових дій	10	18
	Всього	50	78

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання	
	Для екзамену	Для заліку
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних (лабораторних) занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача тощо.	50%	100%
підсумковий контроль	50%	

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, залік
--	---

Питання до підсумкового контролю

1. Поняття безпеки життєдіяльності й охорони праці й (БЖД і ОП)
2. Як БП та БЖД впливають на виконанні людиною власної життєвої місії.
3. Що таке пасивна та активна система управління БП та БЖД.
4. Що нового вніс у законодавство про працю Закон України Про охорону праці.
5. Які зміни відбулися з уведенням до дії Кодексу Цивільного Захисту України (КЦЗУ).
6. Безпека життєдіяльності в проектній документації (техніко-економічне обґрунтування, технічне завдання, бізнес-план, угоду, договір, контракт).
7. Які служби безпеки об'єднує Державна служба з Надзвичайних ситуацій (ДСНС).
8. Алгоритм побудови Системи управління охороною праці на підприємстві.
9. За скільки робочих діб створюється Акт розслідування нещасного випадку на виробництві та скільки років він зберігається.
10. Яку роль відіграє у сфері охорони праці Фонд державного соціального страхування від нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві.
11. Види терморегуляції організму.
12. Як усунути загрозу переохолодження й перегрівання людини.
13. Структура нормативів з мікроклімату.
14. Домедична допомога при тепловому ударі й переохолодженні людини.
15. Яку систему організму людини спочатку, а яку потім вражає шум.
16. Засоби й способи захисту від шуму.
17. Структура нормативів з шуму.
18. Параметри вібрації й засоби їх вимірювання.
19. Які органи організму людини вражає вібрація спочатку, а які потім.
20. Перелічити способи й засоби захисту від вібрації.
21. Параметри освітлення й прилади їх вимірювання.
22. Які фільтри містить люксметр.
23. Умови освітлення при роботі з відео терміналами.
24. Види випромінювання й засоби захисту.
25. Алгоритм дій під час загрози радіоактивного впливу.

26. Механізм формування у легенях фіброзної тканини під впливом пилу.
27. Норми з пилу й індивідуальні засоби захисту.
28. Гранично допустима концентрація у повітрі отруйних газів.
29. Засоби захисту від впливу оксиду вуглецю.
30. Способи й засоби припинення процесу горіння під час пожежі.
31. Що не можна гасити водою й піною.
32. Алгоритм дій під час пожежі.
33. Евакуація з будинку під час пожежі.
34. Вплив струму на організм людини.
35. Крокова напруга.
36. Шляхи струму через тіло людини.
37. Способи й засоби захисту від дії електричного струму.
38. Де треба знаходитися у кімнаті під час землетрусу.
39. Де треба знаходитися у квартирі під час обстрілу.
40. Як звільнити дихальні шляхи від землі або інших предметів.
41. Алгоритм проведення реанімації людини у рамках домедичної допомоги.
42. Чому під час надання домедичної допомоги треба консультуватися по телефону з диспетчером екстреної медичної допомоги «103».
43. За яким телефоном викликають ДСНС.
44. Як надійно зупинити кровотечу.
45. Як перевести людину в положення стійкого забезпечення дихання.
46. У якому документі, що є доступним через смартфон, викладені алгоритми надання людині домедичної допомоги під час воєнного стану й інших надзвичайних ситуацій.
47. Безпека особистості як основа етичної поведінки та громадянської відповідальності в умовах сталого розвитку України.
48. Безпека під час військових дій.

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	60
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка результатів індивідуального тестування, перевірка конспектів лекцій, перевірка рефератів	20

Виконання індивідуальних завдань (дослідна робота здобувача)

1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	20
Разом балів за поточний контроль			100
Загальний результат оцінювання			100

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю залік (максимум 100 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

– за підготовку до аудиторних занять (максимум 60 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 12;

– за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 20 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переведу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4;

– за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 20- балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4.

Критерії оцінювання поточного контролю

– «2» – виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;

– «3» – виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання здобувача мають фрагментарний, поверховий характер;

– «4» – оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що здобувач знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.

– «5» – оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

9. ОЦІНЮВАННЯ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Загальні результати знань здобувачів по даній дисципліні оцінюються наступним чином:

– «Відмінно»/«зараховано» (А) – від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи,

презентував реферат за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

– **«Добре»/«зараховано» (В)** – від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

– **«Добре»/«зараховано» (С)** – від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

– **«Задовільно»/«зараховано» (D)** – від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи та рефератів;

– **«Задовільно»/«зараховано» (E)** – від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

– **«Незадовільно з можливістю повторного складання»/«не зараховано» (FX)** – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

– **«Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни»/«не зараховано» (F)** – від 1 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальна шкала	Шкала за ECTS	Національна шкала	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	Зараховано
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	Зараховано
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативні документи

1. Закон України «Про охорону праці».
2. Кодекс законів про працю України.
3. Кодекс цивільного захисту України.
4. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров’я».
5. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
6. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

7. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».

9. Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів.

10. Кримінальний Кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26.

11. Державний реєстр нормативних актів з охорони праці. Офіційний веб-сайт Держпраці України.

12. Вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями. Наказ Мін. соц. пол. України від 14.02.2018 № 207.

13. Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин ДСанПІН 3.3.2.007-98, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 10 грудня 1998 року № 7.

Основна

14. Жигулін О. А. Цивільний захист, безпека праці та життєдіяльності: Навчальний посібник. Ніжин, 2020. 277 с. URL: <https://surl.li/twkwla>

15. Жигулін О. А., Каріка А.В., Каріка О.В. Охорона праці у будівництві: Навчальний посібник. Запоріжжя, 2023. 238 с. URL: <https://surl.li/pfiukj>

16. Жигулін О. А. Методичні вказівки до практичних робіт та самостійного вивчення дисциплін «Охорона праці та безпека життєдіяльності», «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» для студентів технічних та економічних спеціальностей денної та заочної форми навчання / О. А. Жигулін. - Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2018. - 183 с. - Режим доступу: <https://hdl.handle.net/11300/31363>

17. Жигулін О. А. Безпека життєдіяльності: методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи здобувачів освіти спеціальності 122 Комп'ютерні науки [Електронне видання]. Кафедра інформаційних технологій Міжнародного гуманітарного університету. Одеса, 2026. 193 с. URL: <https://h7.cl/1oBni>

18. Жигулін О. А. Безпека транспортних засобів : навч. посібник. Ніжин, 2020. 274 с. URL: <https://h7.cl/1oBni>

19. Жигулін О. А. Методичні вказівки до лабораторних робіт з дисципліни «Охорона праці в галузі» для студентів технічних та економічних спеціальностей вищих навчальних закладів України. Ніжин, 2024. 77 с. URL: <https://surl.li/lebwnb>

20. Жигулін О. А. Безпека транспортних засобів : навч. посібник. Ніжин, 2020. 274 с. URL: <https://surl.li/pmvnqg>

21. Жигулін О. А. Безпека праці в енергоустановках : навч. посібник. Ніжин, 2020. 174 с. URL: <https://surl.li/rvsvcq>

22. Жигулін О. А. Безпека виробничих процесів в агроінженерії : навч. посібник. Ніжин, 2020. 168 с. URL: <https://surl.li/xofumg>

Допоміжна

23. СН 245-71 – санітарні норми проектування промислових підприємств.

24. ДБН.3.2-2-2009. URL: <http://surl.li/hhfuqy>

Інформаційні ресурси

24. Державна служба України з питань праці. URL: <https://dsp.gov.ua/>
25. Сайт кабінету безпеки БДФКПБКТ. URL: <http://bdkpbkt.org.ua/osvita/klas-bezpeky>